

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

В И С Н О В О К

**на проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо створення правових підстав для утворення агломерації як
однієї з форм співробітництва територіальних громад**

(реєстр. № 2637 від 19.12.2019, повторний розгляд)

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування повторно розглянув на своєму засіданні 3 березня 2021 року проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення правових підстав для утворення агломерації як однієї з форм співробітництва територіальних громад (реєстр. № 2637 від 19.12.2019), внесений народними депутатами України В.Безгіним, А.Клочком, О.Шуляк та іншими народними депутатами України.

За визначенням суб'єктів права законодавчої ініціативи зазначений законопроект внесений з метою вирішення проблеми збалансування інтересів територіальних громад великих міст та прилеглих сіл, селищ, міст.

Законопроектом пропонується внести зміни до законів України «Про співробітництво територіальних громад», «Про місцеве самоврядування в Україні» та запровадити нові форми співробітництва територіальних громад, такі як утворення агломерації та встановлення зони добросусідства для забезпечення раціонального використання та розвитку прилеглих суміжних територій суб'єктів співробітництва.

Законопроектом передбачається, що агломерація – форма співробітництва територіальної громади, що виконує функції центру агломерації та територіальних громад, які розташовані в зоні впливу центру агломерації та мають з ним інтенсивні господарські, трудові, культурно-побутові зв'язки, що спричиняють значну щоденну маятникову міграцію населення. Агломерація утворюється відповідно до рішень ради територіальної громади центру агломерації та рад суміжних до центру агломерації територіальних громад, що входять до зони впливу відповідної агломерації. Для координації діяльності територіальних громад – учасників агломерації утворюється рада агломерації,

яка складається з представників територіальних громад – членів, що входять до агломерації (міські, сільські, селищні голови, місцеві депутати, делеговані відповідними міськими, сільськими, селищними радами). Головою ради агломерації є голова ради територіальної громади, яка є центром агломерації. Виконавчим органом ради агломерації є виконавчий орган ради територіальної громади, яка є центром агломерації.

Законопроектом пропонується визначити, що до сфери компетенції агломерації належить вирішення питань щодо водозабору, водопостачання, водовідведення, поводження з відходами, визначення та утримання місць поховання, будівництва, ремонту та утримання автомобільних доріг місцевого значення, організації місцевого громадського транспорту.

Також передбачається законодавче врегулювання питання встановлення зони добросусідства та механізмів взаємного погодження діяльності відповідних органів місцевого самоврядування у таких зонах, зокрема шляхом визначення взаємних зобов'язань територіальних громад щодо особливостей використання територій в межах такої зони, порядку врахування інтересів суміжних громад, щодо рішень, які стосуються надання дозволів на розміщення об'єктів в межах такої зони, способів розв'язання спорів між суб'єктами співробітництва та порядку припинення співробітництва.

Комітет з питань бюджету у своєму висновку відзначає, що законопроект має вплив на показники державного та місцевих бюджетів (приведе до збільшення видатків) та вважає, що положення законопроекту в частині фінансового забезпечення діяльності агломерації та державного стимулювання такого утворення потребують приведення у відповідність до норм Бюджетного кодексу України.

Комітет з питань антикорупційної політики дійшов до висновку та прийняв рішення, що законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом визнав положення законопроекту такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку відзначає, що поданий законопроект є концептуально вразливим, містить низку суперечливих приписів, що унеможлиблює створення належних правових підстав для співробітництва територіальних громад у формі агломерації та вважає, що за результатами розгляду у першому читанні законопроект доцільно відхилити.

За зверненням Комітету Центром експертизи доброго врядування Департаменту доброго врядування Генерального директорату з питань демократії – II Ради Європи за сприяння професора Страсбурзького університету, експерта Ради Європи Робера Херцога здійснено правову експертизу законопроекту. У висновку Ради Європи зазначається, що відповідно до положень законопроекту агломерація (а точніше її рада) буде органом та

окремою від членів такої агломерації юридичною особою, що стане важливою частиною системи місцевого самоврядування в Україні. Тому агломерація повинна мати міцну правову, інституційну та фінансову основу відповідно до принципів місцевого самоврядування та стандартів Європейської хартії місцевого самоврядування. У своєму висновку Рада Європи відзначає, що законопроект потребує доопрацювання в частині чіткого визначення автономного характеру агломерації, процедури утворення агломерації, обрання її органів, фінансової автономії, переліку повноважень тощо.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» не підтримує законопроект в запропонованій редакції, оскільки вважає, що положення законопроекту спрямовані на поширення сфери впливу великих міст на суміжні території, розширення меж їх власних повноважень за рахунок ресурсів сусідніх територіальних громад.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» в цілому підтримує ідею можливого виокремлення агломерації із загального механізму співробітництва територіальних громад. Разом з тим, Асоціація у своєму висновку наводить ряд недоліків законопроекту та вважає, що проект в такій редакції не може бути позитивно оцінений і потребує доопрацювання.

Заслухавши інформацію підкомітету з питань адміністративно-територіального устрою, враховуючи результати обговорення на засіданні круглого столу «Утворення Київської агломерації як перспектива розвитку столичного регіону», який відбувся 26 лютого 2021 року, взявши до уваги висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, Ради Європи, Всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування «Асоціації об'єднаних територіальних громад» та «Асоціації міст України», з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, запрошених на засідання осіб та обговоривши питання, Комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України за наслідками розгляду вказаного законопроекту в першому читанні повернути його суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Виступити на пленарному засіданні Верховної Ради України під час розгляду даного питання доручено народному депутату України, голові підкомітету з питань адміністративно-територіального устрою В.Безгіну.

Голова Комітету

А.КЛОЧКО